

QVÆSTIO IX.

Quare Christus Dominus tam rigide inuehitur in hos vendentes, & ementes?

43. Chrysof. RIMO rectè D. Chrysofom. homil. 22. in Ioann. Questionem ponit, & soluit: Quæstio dignum est, qua gratia adeo Christus hic indignatus est, & maxime cum aliis iniuriis, contumeliis, affectibus, Samaritanus, & demonium habens appellatus, nil tale fecerit. Et rei difficultatem magis exaggerans ait, Nunc non contentus flagello, verbis etiam in eos inuehitur, neque tantum illos eiecit, sed etiam euertit mensas, dispersit argentum. Christus in suis iniuriis sufferendis patientissimus erat, nunc verò flagello, & verbo indignatur: fecistis speluncam latronum. Videtur exemplum violari, ac prophanari, & ideo districto rigore in eos inuehitur, pro templi, ac sacrorum auctoritate pugnantibus nulla vindicta parcat.

Plus dolet Christus pro templo violato, quam pro suis iniuriis.

44. Beda. Secundò. Beda ad cap. 21. Ex hoc magnum elicit documentum: Si Dominus, ait, nec ea volebat venditari in templo, que in templo volebat offerri: quanta putas animaduersione puniret; si inuenisset ibi aliquos risus, vel vaniloquos vacantes, aut alij cuiuslibet vitio mancipatos? Si enim ea, qua alibi liberè geri poterant, Dominus in domo sua geri non patitur: quanto magis ea, qua nusquam fieri licet. Christus Dominus verbo, & flagello è templo propulsauit, vnde vt testatur D. Chrysof. homil. 24 in Acta, impudicè loquentes, seu irridentes in templo digni sunt, vt non verberare, sed fulmine de celo feriantur.

Chrysof.

45. Victor Anthon.

Ioann. 2. Peccati relapsus inam diuinam sollicitat.

46. D. Irenæus.

Vbi munditia negotia ibi mendacia intromittuntur.

47. Origenes.

tantur, qui in nomine Iesu Christi conueniunt in ipsum, sunt vendentes, & ementes in templo, & alia facientes: & nunquam eis Christus apparet, vt eiciens eos. Multa illicita, & prophana illo miserabili tempore fiebant in templo: & fortè Dominus aliquando ingrediens in illud, ea viderat, & dissimulauerat, cur modo tam seuerum se exhibet tam districta iustitiam in venditores columbarum? Nunc autem quandiu non visitantur, nusquam eis Christus apparet, vt eiciens eos. Et si Dominus illa crimina dissimulauerat patienter, modò cum ingrediatur, vt Iudex, ac vt visitans templum seuerè in eos animaduertit, durèque illos punit in omnes extendens iram suam, cum omnes in eodem crimine essent comprehensi, & similes.

Valde notum erat, quanta calamitate, ac miseria Hebræi fatigabantur in Ægypto opere faciendo, immergi luto, vt notat Procopius, vehementerque flagella, opprobria, ac iniurias multas patiebantur, ita vt in publica platea Ægyptius Hebræum percuteret, & cum hæc essent multum vulgaria, sine dubio aperta erant Moysi, quomodo ergo illa sustinuit vsque ad spatium quadraginta annorum, qui malebat affligi cum populo Dei, quam regnate cum improbo Rege Ægyptiorum. Ait D. Stephanus Actor. 7. n. 23. Cum autem impleretur ei quadraginta annorum tempus, ascendit in cor eius, vt visitaret fratres suos filios Israel, & cum vidisset quendam iniuriam patientem vindicauit illi. Cur ergo magnus populi sui zelator, de quo multa dicunt SS. Patres, antea suorum iniurias non vindicauit; sed tantum modo: ascendit in cor eius vt visitaret fratres suos? Et si antea illas iniurias dissimulabat, modo verò cum adesset visitationis tempus, non distulit, sed seuerè suos vindicauit, ac fletu gladio iniuriatores percutit, ac interfecit. Huc adducam D. Ambrosii lib. de Abel. cap. 4. Interfecit Ægyptium, ait, & fugax factus est de terra Ægypti, vt declinaret tyrannum terra, sed non antea illum interfecisset Ægyptium, nisi prius in se abdicasset regalium luxum honorum: manus patrimonium stimans thesauris Ægypti opprobrium Christi. Cum à se abdicauit luxum regalium bonorum, tunc suos visitauit, ac vindicauit.

Tempore visitationis criminosa puniendi.

48. Procopius.

Actor. 7.

Esti prælatus delicta dissimulat, cum vero visitat, punire debet.

Ambros.

QVÆSTIO X.

Quare Christus Dominus tanta potestate vitur, & nullum hic edidit miraculum?

VM Christus eiecit et ementes, ac vendentes de templo, ait Ioan. 2. n. 15. numulariorum effudit æs, & mensas subuertit. Et hic in præfenti scribit D. Mathæus. Mensas numulariorum, & cathedras vendentium columbas euertit. Rem valde miram, hic operatur Christus, multaque potestate vitur, cum huiusmodi mensas subuertit, ac pecunias spargit, & diffudit per templum; cur ergo hanc tantam suam potestatem, eximiumque zelum domus Dei aliquo signo, ac miraculo non confirmat?

Respondè primò. Christus Dominus in utroque euentu mensas numulariorum, seu mensas plenas nummis, ac pecuniis subuertit, mercatum, ac vendentium nummos effudit, quo facto eius diuinitas, supremæque eius potestas ostendebatur, tantarumque pecuniarum contemptor non purus

49. Ratio diffcultatis.

50. Pecunias eorum remore non hominis, sed diuinitatis nota est.

Math. 27. Homo non vult vitam sine pecunia.

Maximus.

51.

Esther. 7.

Exod. 7. Cognita virtus, ac diuinitatem contemptus sufficiens est ad subiiciendos animas sine miraculo.

Chrysof.

purus homo, sed Dei Filius credendus erat, non enim hominis huius vite est pecunias contemnerè, ac à se abicere. De proditore Iuda, ait, D. Mathæus 27. n. 5. Proiecit argenteis in templo recessu; & abiens laqueo se suspendit. Cur non laqueo se suspendit dum argenteos secum habebat, sed illis proiecit? Quandiu secum habebat nummos vivebat ipse, ac illis à se abiectis iam non sustinet viuere, sed cum argenteos effunderet, animam etiam effudit vitæ impatiens. Pulchrè D. Maximus sermone 3. de Iuda. Post reddidit, ait, pretium laqueo se suspendit, vt qui se multauerat pecunia, multaret & vita.

Secundò. Nullum in præfenti Christus edidit, miraculum, ipsius eximia virtus, qua pecunia, ac omnia illa bona spernens diffundens contemnebat, efficaciter eius diuinitas, ac potentia ostendebatur, & valde sufficiens erat sine miraculis ad omnium animos subiiciendos, ac expiscandos. Pro liberandis Hebræis à mortis sententia, vna eligitur Esther, quæ sic regem exorat: Si inueni gratiam in oculis tuis o Rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum pro quo obsecro. Traditi enim sumus ego, & populus meus, vt coneratur, inguleretur, & pereramus, Esther 7. n. 3. Pro erundo populo à tanta afflictione, ac ab imminente mortis sententia, solum datur Esther, vt Regem exoret, cur non conceditur etiam potestas ad aliqua miracula edenda, vt datum fuit Moysi, & Aaroni pro liberando populo ab Ægyptiorum iugo; vt patet Exod. à cap. 7. vsque 12. cum maiori in discrimine populus versaretur sub Assuero, quam sub Pharaone in Ægypto. Nam sub hoc erat Hebræis seruitus, sub illo vero non solum erat seruitus, sed & imminerebat mortis sententia, vt vna die omnes ingularentur? Cur ergo Esther non datur miraculorum gratia, vt concessa fuerat Moysi? In illo conuiuio dixerat Rex. Quæ est petitio tua Esther, vt detur tibi? Et quid vis fieri? etiam si dimidiam partem regni mei petieris, impetrabis, eodem cap. 7. n. 2. Esther tunc non pro regno, sed pro populo rogat? Vbi tam manifesta, ac conspicua Barbaris erat virtus Esther, vt etiam oblatum regnum contemneret, & solum pro suorum salute Regem exoraret, non necessaria erant miracula, vt Assueri mentem in pietatem, ac clementiam conuerteret, quando tam declarata, ac nota erat virtus; non abs re adducendus est hic D. Chrysofomus homil. 6. in 1. Epist. ad Corinth. de primis Christianis loquens, ait: Tunc igitur, & unum omnium erat cor, & anima vna, nemo sibi proprium vindicabat. Et pro singulorum necessitate sua cuique pars conferebatur. Et vitam vivebant Angelorum. Quod si in præfenti fieret, vniuersum sanè orbè, & sine signis conuerteremus. Expende vltima verba, sine signis conuerteremus.

CAP. XLII.

Sermo cum Ethnicis.

De grano frumenti, ac exaltatione à terra.

Ioan. 1. n. 32. Iesus autem respondit eisdicens: venit hora vt cla-

Num. 24.

rificetur filius hominis. Amen, amen dico vobis: nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit; ipsum solum manet: si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.

VERSIONES.

Arabic. n. 23. Iam venit hora, in qua glorificabitur filius hominis.

Syrac. n. 24. Nisi granum frumenti ceciderit, & mortuum fuerit in terra, ipsum solum manet, si autem mortuum fuerit, fructus multos adfert.

Vatabl. Pagnin. Nisi granum frumenti deiectum in terram, mortuum fuerit

S. Epiphanius. Si autem mortuum fuerit, multa grana parit.

Origenes. Fructum plurimum affert.

EXPOSITIO I.

VM viderent Pharisæi, acclamationes, & applausus, quos turbæ Christo Domino exhibebant, indignati sunt, quod nihil proficerent, contra verò gentiles maximè desiderant videre Iesum, pro quo rogant Philippum, qui & Andreas simul hoc Christo dixerunt. Quibus respondens Iesus, dicens, cum spiritus exultatione. Venit hora. Seu iam instat tempus: vt clarificetur, seu vt habet Græcus, vt glorificetur, vt agnoscat, & honoretur, vt verus Messias, saluator, ac vt verus Deus adoretur, non solum à Iudæis, sed etiam à gentibus; Filius hominis, semetipsum intelligit. Qui in abiecta, & vili conditione nature humane apparebat, vt clarificetur, seu glorificetur. Tripliciter nempe vt explicant D. Augustinus. N. D. Cyrillus, S. Thomas, D. Bonau. Primò, morte, & Passione. Vt clarificetur, explicat D. Thomas passitur. Nam Passione sua glorificatus fuit signis visibilibus, obsecratione solis, & inuisibilibus; dam de principibus tenebrarum triumphauit. Secundò glorificatus fuit sua resurrectione, & Ascensione. Tertio, conuersione gentium in toto orbe; ait D. Augustinus serm. 116. Nos Christi mors viuificauit, nos Resurrectio erexit, nos Ascensio consecrauit.

1. Connexio historia.

Græcus.

August. Cyrill. D. Thom. D. Thom.

August.

2.

August.

Amen, amen dico vobis. In veritate dico, adeo difficile est, vt homines sibi persuadeant, quod non datur multiplex fructus gloriæ, nisi præmissa morte, ac laborum pressura, vt iurandi formam interponat Dominus: Nisi granum frumenti; se ipsum intelligit Dominus, vt est constans Partum sententia. Et ait D. Augustin. tract. 51. Seipsum Iesus dicebat. Ipse erat granum mortificandum, & multiplicandum; mortificandum in infidelitate Iudæorum; multiplicandum in fide omnium populorum.